

Kinder Torah

Vayetze

בס"ד

Say it Nicely

"Imma, I'm home from school!"

"Welcome home, Shira, dear. How was your day?"

"Let me first tell you about the walk home, Imma. It is boiling hot outside, and I am dying of thirst. Give me a drink."

Shira's mother hears the rough request. She knows that Shira is very thirsty. She brings her a cold glass of water, and sits down.

"Shira dear, you must have been extremely thirsty."

"I was, Imma."

"Do realize how you asked for that glass of water?"

"No, what did I say?"

"Give me a drink."

"What is wrong with that, Imma? Doesn't everyone ask that way?"

"I don't know Shira dear, but questions can be asked in a much nicer way."

"How should I ask, Imma?"

"May I please have a drink of water?"

"That is much better. We actually have an example of this in this week's parasha, Shira."

"Really!"

"Yes. The time had come for Yaakov Avinu and his family to leave the house of Lavan. Hashem Himself told Yaakov to leave, as the verse states, 'Hashem said to Yaakov, "Return to the land of your fathers, your birthplace, and I will be with you"' (Bereshis 31:3). Let me ask you, Shira, how should Yaakov relate this command to his wives Rachel and Leah?"

"I suppose he should tell them directly: 'Hashem commanded us to go.'"

"You might think so. I thought so too. However, look at the next nine verses. Yaakov Avinu explains to Rachel and Leah that their father Lavan is no longer happy with him. He then describes in detail how he has gone to great lengths to be honest in his dealings with Lavan. Their father, on the other hand, responded by seizing every opportunity to cheat Yaakov. Hashem performed a great miracle with the spotted sheep, and made Yaakov a wealthy man. Only then did

Yaakov relate the prophesy about leaving Charan."

"Why did he go through the whole long explanation, Imma?"

"The Shelah HaKadosh explains that Yaakov Avinu is teaching us a powerful lesson. It is not fitting for a person who

wants something from a family member to press him or her to do it.

Rather, he should try to explain his request and its benefits. He will instill a desire in them, thereby making them want to do it. Family members will communicate better, be more cooperative, and enthusiastic about doing their jobs."

"That is beautiful, Imma."

"It is, Shira. Some people hang pictures on the wall to beautify their houses. Let's decorate our home with beautiful words of explanation and kind requests."

Kinderlach . . .

How do you ask for things? "Give me a pencil." "You must pick up your shoes now." "Pass me the pitcher." People will understand you. They may even do what you want. However, you will be missing that subtler form of communication of the Shelah HaKadosh. Explain your request to others. Make them want to grant your wish. "Your shoes are in the middle of the floor. Someone may trip and fall over them. Therefore, can you please pick them up?" Kinderlach, do you hear the difference in this type of request? A person who uses this tool will improve his communication and relationships with people. He will promote understanding, and save himself needless misunderstanding. Take the Shelah's advice, and acquire a tool for life.

In Hashem's Hands

Yaakov Avinu had a rough road ahead of him. Where was he headed? To the house of Lavan. There lived the evil trickster who tried to uproot the entire Jewish nation. As the verse states, "An Aramean (Lavan) sought to destroy my forefather (Yaakov)" (Devarim 26:5). How could

Yaakov survive there, all alone in a foreign land? Only with Hashem's help and protection. Therefore, he prayed to the Almighty. "If Hashem will be with me, guard me on this way that I am going, give me bread to eat, clothing to wear, return me in peace to my father's house; He will be a G-d to me" (Bereshis 28:20-21).

This statement seems a bit puzzling. When Yaakov was in Lavan's home, he needed a great deal of *siyata di'shmaya* (Heavenly Assistance), for he was in a very dangerous place. He constantly placed Hashem's image in front of him, thinking about Him and praying for His assistance. Why is it that Yaakov emphasizes Hashem's rule over himself only when he will return to his father's house, safe and sound? That is precisely the point, answers the Ha'amek Davar. It is relatively easy to think about the Almighty when you are in a tough situation. You realize that you need Him. You are helpless without Him. Therefore, you constantly try to please Him and beseech Him to save you. However, the situation is a little different in your father's house. There you feel at home, safe and sound. You are comfortable, with your needs taken care of. Therefore, it is easy to forget about Hashem. Yaakov Avinu did not want to fall into this trap. Therefore, he took a *neder* (vow) to serve Hashem when he returned safely to his father's home. Even in secure times, he would not forget the Almighty, and all of the good that He bestowed.

Kinderlach . . .

We hope never to find ourselves in a dangerous situation. May Hashem always protect us from harm. However, when a person is in danger, the first thing that he does is cry out to Hashem. He realizes that he is powerless to help himself. Only the One Above can save him. In this way, he becomes very close to Hashem. The Ha'amek Davar is teaching us to remember Him at all times. Are you comfortable right now; safe, sound, happy, and secure, sitting around your Shabbos table? Now is the time to think about The One Who gave you all of these blessings. Remember Him, bless Him, and thank Him. Do not wait for danger to bring you close to Him. Keep Hashem in front of you always.

והגדת לבנה

פרשת ויצא

בידיו של הקב"ה

יעקב אבינו עמד בפני דרך מלאת חתחתיים. לאן היו פניו מועדות? לביתו של לבן – ביתו של הרמאי והרשע שניסה לאבד את כל עם ישראל, כדברי הפסוק "ארמי [לבן] אובד אבי [יעקב]" (דברים כ"ו, ה'). כיצד יוכל יעקב לשרוד שם, לבדו, בארץ זרה? רק אם ה' יהיה בעזרו וישמור עליו. על כן התפלל יעקב לאלוקיו: "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנוכי הולך, ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ושבתני בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלוקים" (בראשית כ"ח, כ"א-כ"ב). ההצהרה הזו מתמיהה. כאשר יעקב היה בבית לבן, הוא היה זקוק לסייעתא דשמיא רבה, שכן היה במקום מסוכן מאוד. ה' היה לנגדו תמיד, ויעקב הגה בו כל הזמן, והתפלל לעזרתו. מדוע מצהיר יעקב "והיה ה' לי לאלוקים" – שיקבל עול מלכות ה' – רק בקשר לשיבתו בשלום לבית אביו?

אך זהו בדיוק העניין, אומר בעל ה"העמק דבר": קל יחסית לחשוב על ה' כאשר נמצאים בצרה. אז, הרי אדם מבין שהוא זקוק לה' ושאי אפשר לו בלעדיו, ולכן הוא גם משתדל לרצות את ה', ומתחנן לפניו שישוע אותנו. אך המצב מעט שונה בבית אבא – שם האדם מרגיש בטוח, "בבית". החיים נוחים, והוא מקבל שם את כל צרכיו. קל, אם כן, לשכוח את ה'. יעקב אבינו לא רצה ליפול בפח הזה, ולכן נדר שיעבוד את ה' דווקא כאשר ישוב בשלום לבית אביו. אפילו בזמנים של יציבות ובטחון, הוא לא ישכח את הקב"ה ואת כל הטוב שהעניק לו.

"לא; מה אמרת?"
"אמרת: 'תביאי לי לשותות!'.
"מה רע בזה, אמא? כולם מדברים כך, לא?"
"אינני יודעת, שירה יקרה, אך אפשר לבקש דברים בצורה הרבה יותר נעימה."
"איך אני צריכה לבקש, אמא?"
"האם אני יכולה בבקשה לקבל כוס מים?"
"אני מבינה."

"יש לנו דוגמא לכך בפרשת השבוע הזה, שירה."
"באמת?!"

"כן. הגיע הזמן שיעקב אבינו ומשפחתו יעזבו את בית לבן. ה' בכבודו ובעצמו ניגלה ליעקב ואמר לו לעזוב, כפי שנאמר בפסוק 'ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך'. (בראשית ל"א, ג'). ועכשיו אני שואלת אותך, שירה, כיצד היה על יעקב לספר על ציווי זה לנשותיו רחל ולאה? "שיספר להם בצורה ישירה: ה' ציווה עלינו ללכת!"

"אולי. גם אני חשבתי כמור. אך הבה נתבונן בתשעת הפסוקים הבאים. יעקב אבינו מסביר לרחל וללאה שאביהן לבן כבר איננו מרוצה ממנו. ולאחר מכן הוא מפרט כיצד התאמץ בכל כוחו לנהוג עם לבן בישירות, וכיצד אביהן, מצדו, ניצל כל ההדמנות לרמותו. ה' עשה נס עם הכבשים הנקודים ויעקב התעשר. רק לאחר כל הסיפור הזה סיפר להן יעקב את הנבואה המצווה אותם לעזוב את חרן."

"מדוע הוא הסביר להם את הדברים כל כך באריכות, אמא?"

"השל"ה הקדוש מברא שיעקב אבינו מלמד אותנו כאן דבר חשוב ביותר. אין זה ראוי שאדם הרוצה משהו מבן משפחתו ילחץ עליו או עליה לעשות זאת. אלא, עליו להסביר את בקשתו ואת הטובה שאמורה לצמוח ממנה. עליו לטעת בלב בני המשפחה את הרצון לקיים את בקשתו. כך התקשרות בין בני המשפחה תהיה טובה יותר, וכולם ישתפו פעולה וישמחו לעשות את הנדרש מהם."
"רעיון ממש יפה, אמא."

"נכון, שירה. יש אנשים התולים תמונות על הכתלים כדי לקשט את בתיהם. הבה נקשט את ביתנו במילים יפות של הסבר ובבקשות מנומסות."

ילדים יקרים...

כיצד אתם מבקשים דברים? "תביאי לי עפרון." "קחי מפה את הנעליים שלך." "תעבירי לי את המיץ." אנשים מבינים את רצונך, וייתכן שגם ימלאו את מבוקשכם. אך חסרה אצלכם צורת הדיבור העדינה יותר שאליה מתייחס השל"ה הקדוש. הסבירו את מבוקשכם, וכך האדם שאתה מבקש אותו ממנו ימלא אותה מרצון. "הנעליים שלך נמצאות באמצע החדר. מישהו עלול להיתקל בהם וליפול. אתה מוכן, אם כן לקחת אותם משם, בבקשה?" האם אתם חשים בהבדל שבין צורת דיבור זו לבין הצורה שאתם רגילים לבקש דברים? מי שמשתמש בכלי זה ישפר את התקשורת שלו עם אנשים ואת יחסיו איתם. הוא יגביר את ההבנה בין איש לרעהו, וימנע מעצמו אי-הבנות מיותרות. שמעו לעצת השל"ה, וכך תרכשו כלי שישרת אתכם כל חייכם.

ילדים יקרים...

אנו מקווים שלעולם לא נמצא את עצמנו במצב של סכנה. יהי רצון שה' ישמור עלינו תמיד מכל משמר. אך כאשר אדם נמצא בסכנה, הדבר הראשון שהוא עושה הוא לצעוק אל ה'. הוא מבין שאין ביכולתו לעזור לעצמו, ושרק הקב"ה יכול להציל אותו. עקב כך, הוא מתקרב מאוד אל ה'. בעל ה"העמק דבר" מלמדנו לזכור את ה' בכל עת. כעת אתם יושבים בנוחות סביב שולחן השבת – בבטחון ובשמחה. כעת הזמן לחשוב על מי שהעניק לכם את כל הברכות האלה. זכרו אותו, ברכוהו, והודו לו. אל תמתינו לעת צרה כדי להתקרב אליו. קיימו את המאמר "שיוותי ה' לנגדי תמיד".

"לבקש יפה"

"אמא, חזרתי מבית הספר!"
"ברוכה הבאה, שירה. איך עבר עלייך היום?"
"קודם אספר לך על הדרך הביתה, אמא. ממש רותח בחוץ, ואני מתה מצמא. תביאי לי לשותות."

אמה של שירה שמעה את הבקשה הלא-נימוסית. היא ידעה ששירה צמאה מאוד, ולכן הביאה לה כוס מים, והתיישבה לידה.

"שירה יקירתי, אני יודעת שהיית מאוד צמאה."
"באמת כן, אמא."
"האם את זוכרת כיצד ביקשת ממני כוס מים?"